

Vánočka pro Buchenwald

Pan Jaroslav Dolejší se narodil v době, kdy první československé republiky zvonila hrana. Žil spolu s rodiči v malém domečku na kraji Kolince. Maminka Marie byla v domácnosti, tatínek Vojtěch každý den dojížděl do Sušice, kde pracoval v proslulé továrně na zpracování kůží Schwarzkopf a spol.

První roky války nebyly pro rodinu tak děsivé, jako to, co na ně čekalo v roce 1943.

P. Dolejší: V té době tátu zatkl gestapo v Sušici ve firmě Schwarzkopf.

V dubnu toho roku odhalilo gestapo ilegální skupinu napojenou na komunistickou stranu pod vedením Františka Hájka. První zatčení po tvrdých výsleších vyzradili všechny spolupracovníky i kolegy, kteří měli s komunistickou buňkou jen pramálo společného.

Zatčeno bylo celkem 21 zaměstnanců firmy Schwarzkopf, a to včetně Vojtěcha Dolejšího. Pro něho si gestapo přišlo 19. května. Pan Vojtěch byl ihned převezen do Klatov.

Nebýt souseda, který náhodou zatčeného poznal, když auto projíždělo Kolincem, nevěděla by rodina o otcově zatčení celý týden, než přišlo oficiální oznámení.

Rodina zůstala bez otce a živitele. Vypomoci museli sousedé, i rodina. Mamince všemožně pomáhal hlavně pan Bruner, který komunikoval s úřady i gestapem, a její otec, který se pro změnu staral, aby Marie se dvěma syny netrpěla hladem, z Hradiště přivedl kravku, aby měli alespoň mléko.

Pan Vojtěch Dolejší byl nejprve vězněn v Malé pevnosti Terezín, poté byl převezen do koncentračního tábora Buchenwald. Ze vzpomínek na toto místo mrazí. Kromě otrocké práce, sadistických strážných, trápil vězně hlad a kvalita jídla.

P. Dolejší: Nejčastější jídlo byla polívka z burýny a sem tam nějaká ta zelenina a to bylo tak všecko. Takže se usmál a řekl: „Hele normálně by asi lidi třeba i zvraceli, ale my sme byli šťastný, když sme v tej burýně vobjevili žížaly ... zalezlý, povídá. to bylo maso pro nás.“

Není divu, že v jednom dopise, který mohl své ženě poslat, požádal o trochu potravin. Bylo právě před Vánoci a paní Marie si umínila upéct svému manželovi za každou cenu vánočku. A to i přesto, že rodina měla opravdovou nouzi.

Její otec, drobný zemědělec, ulil půl pytle obilí a přivezl ho paní Marii do Kolince, na vrch přidal sto korunu jako úplatu pro mlynáře. Ten však obilí semlít odmítl. Zasáhl opět pan Bruner, který obstaral mouku, ale neměl příliš velké iluze o tom, že vánočka opravdu dorazí.

Upečenou vánočku musela paní Dolejší bránit před svými syny, pro které bylo takové pečivo velikou vzácností.

P. Dolejší: Mami ukroj mi kousek. A vona: Jaroušku to nemůžu. Já to musím poslat tatínkovi. Mami tatínek by mi určitě dal.

Vánočku zabalila a poslala. Úsilí, které do upečení vánočky vložila, přišlo vniveč, balíček do Buchenwaldu jejímu milovanému manželovi nedorazil. Těžko říci co se jí asi honilo hlavou, když se o tom z dalšího dopisu dozvěděla. Snad něco v tom smyslu: „ať se ten esesák, který ji sebral, udáví!“

Pan Dolejší útrapy koncentračního tábora Buchenwald přežil. Unikl spojeneckému bombardování, nakažlivým nemocem i pochodům smrti. Když se po osvobození tábora americkou armádou a karanténě vrátil domů, vážil pouhých 36 kilo.

ZŠ a MŠ Kolinec

Autorský tým: Jiří Chroust, Eliška Brůhová, Nikol Graslová, Natálie Konvalinková, Dominik Helfer

Pedagogické vedení Mgr. Adam Hanus